

PËRDORIMI I MJETEVE TEKNOLOGJIKE GJATË PANDEMISË COVID-19 NË SHQIPËRI

Doktorante Kleida Pira

Departamenti i Gjuhës Frënge

Fakulteti i Gjuhëve të Huaja, Universiteti i Tiranës

E-mail: kleida.pira.fgjhdr@unitir.edu.al

PËRMBLEDHJE

Pandemia e COVID-19 parashtrori sfida të rëndësishme për shoqërinë shqiptare, sikurse për shoqëritë në mbarë botën, duke i detyruar vendet që të përshtaten me shpejtësi të madhe me teknologjitë e reja në një përpjekje për të ruajtur aktivitetet arsimore, profesionale dhe sociale. Në Shqipëri, si shumë vende të tjera, nevoja për zgjidhje digjitale u bë e domosdoshme për vazhdimësinë e arsimit dhe të punës gjatë masave të izolimit dhe distancimit social. Mes tjerash, Covid-19 ndërtoi një narrativë të re për mënyrën e të bërit mësim duke marrë parasysh ndryshimet e shkaktuara në të gjithë nivelet arsimore. Ky artikull eksploron ndikimin e pandemisë COVID-19 në peizazhin teknologjik të Shqipërisë, duke ekzaminuar rolin e mjeteve digjitale në arsim, si dhe sfidat, me të cilat përballlet adoptimi i këtyre mjeteve. Gjithashtu, ky artikull vlerëson mundësitë e krijuara nga kalimi i përsheptuar drejt digjitalizimit dhe efektet e mundshme afatgjata në shoqërinë shqiptare.

Fjalët çelës: COVID-19, edukimi në Shqipëri, literatura digjitale, mësimi online, teknologjia në edukim, trajnimi i mësuesve, transformimi digjital.

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic posed unprecedented challenges for societies worldwide, including Albania, forcing rapid adaptation to digital technologies in education, work, and social interaction. In Albania, the shift to online learning exposed significant digital gaps, particularly in rural and economically disadvantaged areas. This article explores the impact of the pandemic on the digital landscape of Albanian education, focusing on the adoption and use of digital tools during the crisis. It examines how platforms like Google Classroom, Zoom, and Microsoft Teams became central to the continuation of teaching and learning, while also highlighting the difficulties caused by limited access to technology and insufficient digital literacy among both teachers and students. Government-led initiatives, such as the “Digital Education” project, are evaluated in terms of their effectiveness in improving digital competencies. The article also discusses the long-term opportunities created by this accelerated digital transition, such as the potential for hybrid learning models and enhanced student engagement. Finally, it proposes key strategies for a successful digital transformation in education, emphasizing the importance of a clear vision, appropriate investment, continuous training, and fostering a culture of innovation to ensure a more inclusive and resilient educational system in Albania.

Keywords: COVID-19, digital transformation, digital literacy, education in Albania, educational technology, online learning, teacher training.

1. Hyrje

Pandemia e COVID-19 preku pothuajse çdo aspekt të jetës në të gjithë globin, duke i detyruar qeveritë, bizneset dhe individët të përshtaten me realitetet e reja. Në Shqipëri, një vend me një infrastrukturë digjitale në zhvillim, por që ende përballlet me sfida në lidhje me aksesin në internet dhe literaturën digjitale (shkrim-leximin digjital), pandemia nxori në pah mundësitë dhe kufizimet e mjeteve teknologjike në ruajtjen e aktiviteteve sociale dhe ekonomike. Ndërsa kalimi i shpejtë në platformat digjitale ishte i nevojshëm, ai gjithashtu ekspozoi boshllëqe të rëndësishme në aksesin në teknologji, burimet arsimore dhe aftësitë digjitale, veçanërisht në zonat rurale dhe të pafavorizuara ekonomikisht. Ky artikull ofron një analizë të adoptimit dhe të përdorimit të mjeteve teknologjike gjatë pandemisë në Shqipëri, duke u fokusuar në rolin e këtyre mjeteve në arsim, në vendin e punës dhe në sistemet e kujdesit shëndetësor. Po cili është përkufizimi i termit literaturë digjitale? Sipas Unesco-s, «*Literatura digjitale (DL) është: Shkrim-leximi digjital, i cili përfshin përdorimin e sigurt dhe kritik të një game të plotë teknologjish digjitale për informacion, komunikim dhe zgjidhjen e problemeve themelore në të gjitha aspektet e jetës. Ai mbështetet nga aftësitë bazë në TIK: përdorimi i kompjuterave për të tërhequr, vlerësuar, ruajtur, prodhuar, paraqitur dhe shkëmbyer informacion, dhe për të komunikuar dhe marrë pjesë në rrjetet bashkëpunuese nëpërmjet internetit.*»¹

2. Mjetet teknologjike në mësimdhënie

2.1. Kalimi në mësimdhënien online

Në Shqipëri, mbyllja e shkollave dhe e universiteteve në mars 2020 e detyroi vendin të kthehej drejt zgjidhjeve të mësimin në distancë. Platformat digjitale si Google Classroom, Zoom dhe Microsoft Teams u bënë mjetet kryesore për dhënien e mësimave, kryerjen e provimeve dhe ruajtjen e komunikimit midis studentëve dhe mësuesve. Për institucionet e arsimit të lartë, tranzicioni ishte relativisht i shpejtë, me shumë universitete që tashmë vazhdojnë t'i përdorin mjetet online për mësimin e përzier. Sipas Ministrisë Shqiptare të Arsimit, kalimi në arsimin online në ditët e para të pandemisë zbuloi pabarazi të konsiderueshme në aksesin në mjetet digjitale dhe internetin.

¹ Burimi i përkufizimit: <https://tcg.uis.unesco.org/wp-content/uploads/sites/4/2021/08/Metadata-4.4.2.pdf>

Një përqindje e madhe e studentëve, veçanërisht atyre në zonat rurale, nuk kishin akses në teknologjinë e nevojshme, si kompjuterat apo lidhjet e qëndrueshme të internetit. Si përgjigje, qeveria dhe sektorët privatë bënë përpjekje për të shpërndarë pajisje digjitale dhe për të rritur aksesin në internet, por shumë sfida mbetën gjatë gjithë kohës së pandemisë.

Pandemia e COVID-19 shkaktoi një kalim të paprecedentë në mësimin online, duke ndikuar ndjeshëm edhe në peizazhin e arsimit të lartë. Përveç punës për angazhimin e studentëve, fakulteti tani ishte në një pozicion të ri i cili kërkonte një ekspertizë të re për të menaxhuar ndërveprimet në internet, të cilat ishin të ndryshme nga përvojat e tyre në klasat tradicionale. Ofrimi efektiv i klasave në internet kërkoj planifikim të kujdesshëm, përdorimin e teknologjive të avancuara mësimore dhe krijimin e një mjedisi mësimor gjithëpërfshirës dhe ndërveprues. Fakulteti duhet gjithashtu t'i përshtaste në mënyrë të menjëhershme strategjitë e tyre të mësimdhënies për të përballuar sfidat unike të mësimdhënies në internet.

2.2. Kalimi në digjital dhe trajnimi i mësuesve

Përveç barrierave teknike, aftësia e mësuesve dhe pedagogëve për të përdorur në mënyrë efektive platformat online ishte një tjetër sfidë e rëndësishme. Megjithatë disa mësues kishin përvojë të mëparshme me mjetet digjitale, shumë prej tyre nuk ishin të njohur me platformat dhe iu desh të kalonin trajnime të shpejta. Kjo krijoi një situatë ku jo të gjithë mësuesit dhe pedagogët ishin të pajisur me aftësitë e nevojshme për të lehtësuar mësimin e angazhuar dhe efektiv në internet. “Arsimimi digjital” po identifikohet gjithnjë e më shumë si një qëllim arsimor. Ndërsa përkufizimet kryesore ndryshojnë në detaje, qëllimi dhe kuptimi i literaturës digjitale nuk po shihen si problematikë.²

Për të adresuar këtë boshllëk, qeveria shqiptare nisi disa iniciativa, si projekti “**Edukimi Digjital**”, i cili kishte për qëllim përmirësimin e literaturës digjitale (shkrim-leximit) mes mësuesve dhe nxënësve. Projekti përfshinte programe trajnimi online për mësuesit se si të përdorin mjetet digjitale në mënyrë efektive, të krijojnë burime në internet dhe të nxisin angazhimin në klasa virtuale. Ndërsa këto nisma ishin të dobishme, ato theksuan nevojën për investime afatgjata në zhvillimin profesional të mësuesve dhe infrastrukturën

² LANKSHEAR, C., & Knobel, M. (2015). Digital Literacy and Digital Literacies: Policy, Pedagogy and Research Considerations for Education. Nordic Journal of Digital Literacy, f. 8-20.

e arsimit. Sipas Sondazhit të Mësimit Online 1 të kryer nga Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë dhe Agjencia e Sigurimit të Cilësisë së Arsimit Parauniversitar, mësimi online në kushtet e shtëpisë, me gjithë vështirësitë, ka krijuar mundësi që mësuesit të përdorin më shumë burime digjitale alternative për të zhvilluar njohuritë dhe aftësitë e kërkuara nga kurrikula me kompetenca. Nga te anketuarit e Sondazhit, 74.1% e mësuesve shprehen dakord që, u pëlqen shumë ndërveprimi në formë elektronike, madje 88.7% e mësuesve përdorin video-selfie për të përcaktuar përmbajtjet mësimore. Nga rezultatet e grumbulluara nga ky sondazh 84.1% e mësuesve shprehen se kanë shpërndarë me nxënësit dhe me kolegët e tyre video, PowerPoint etj. Ministria e Arsimit ka nisur trajnimin e mësuesve sipas një programi ku përfshihen më shumë se 4000 mësues nga e gjithë Shqipëria. Ky program mbështetet nga 7 universitete publike të njohura për ekselencën në formimin e mësuesve, duke përfshirë Universitetin e Tiranës. Këto institucione ofrojnë trajnime të specializuara në Matematikë, Shkencë, Gjuhë, dhe për Arsimin Fillor, duke përgatitur mësuesit për sfidat e mësimdhënies në epokën digjitale.³ Pedagogë dhe trajnerë të zgjedhur për ekspertizën e tyre japin një mbështetje të vazhdueshme dhe të personalizuar për mësuesit, duke garantuar një zhvillim cilësor dhe të orientuar drejt praktikës. Ky program synon të revolucionarizojë sistemin arsimor përmes përgatitjes së mësuesve me metodologji inovative të mësimdhënies dhe teknologji të avancuara dhe nxit një ndryshim thelbësor në mënyrën se si mësohet dhe sesi mësimdhënia duhet të praktikohet.

3. Mjetet teknologjike në mësimdhënie

3.1. Mësimi në distancë dhe bashkëpunimi digjital

Vitet e fundit, roli i mjeteve teknologjike në arsim është rritur ndjeshëm, duke i transformuar mjediset tradicionale të të mësuarit në hapësira më fleksibël dhe më të aksesueshme. Me zhvendosje globale drejt arsimit digjital të përshpejtuar nga pandemia COVID-19, sektori arsimor i Shqipërisë është kthyer gjithnjë e më shumë drejt teknologjisë për të lehtësuar mësimin, për të përmirësuar bashkëpunimin dhe për të kapërcyer barrierat logjistike. Mësimi në distancë, i shoqëruar me bashkëpunimin digjital, është bërë një gur themeli i praktikave

³ Sondazhi i Ascaph, Sonazhi i mesimit online 1 & 2 - <https://www.ascaph.edu.al/sondazhi-i-mesimit-online-2/>

moderne arsimore në mbarë botën. Pandemia theksoi nevojën që sistemet arsimore të adoptojnë dhe integrojnë mjete digjitale për të siguruar vazhdimësi dhe barazi në arsim. Shqipëria, një vend me një infrastrukturë digjitale në zhvillim të shpejtë, ka dëshmuar një rritje të përdorimit të platformave online dhe të mjeteve të bashkëpunimit digjital për të lehtësuar arsimin.

Përveç mësimin në distancë, mjetet e bashkëpunimit digjital janë bërë integrale për krijimin e përvojave të të mësuarit ndërveprues, me në qendër studentin. Këto mjete mundësojnë komunikimin në kohë reale, bashkëpunimin në projekte dhe ndarjen e burimeve, duke i bërë ato jetike për nxitjen e të menduarit kritik dhe punës ekipore. Në Shqipëri, platforma si Google Drive dhe Microsoft Teams, janë përdorur gjerësisht për të mbështetur bashkëpunimin digjital midis studentëve dhe mësuesve, sidomos pas Pandemisë Covid-19.

Institucionet arsimore në Shqipëri kanë filluar të integrojnë në kurrikulat e tyre projekte bashkëpunuese online, klasa virtuale dhe trajnime online. Këto mjete kanë rritur aftësinë e studentëve për të bashkëvepruar me njëri-tjetrin, për të shkëmbyer ide dhe për të bashkëpunuar në detyra, pavarësisht nga vendndodhja e tyre fizike. Për shembull, universitetet kanë miratuar mjete video-konferencash për të organizuar seminare virtuale, trajnime dhe diskutime, duke u mundësuar studentëve të angazhohen me ekspertë dhe kolegë në një mjedis digjital dinamik. Edhe pse sot nxënësit dhe studentët janë rikthyer në auditorë me një praktikë të re, të përdorurit të platformave online për të komunikuar me pedagogët, regjistrimi në provime apo ndjekja online e trajnime të ndryshme të ofruara nga Departamente të ndryshme vazhdon të funksionojë më së miri.

4. Sfidat dhe mundësitë për të ardhmen

4.1. Ndarja digjitale dhe aksesin në teknologji

Duket se përdorimi i mjeteve digjitale në mësimdhënie është thelbësor duke qenë se ne jetojmë në një botë digjitale dhe është e nevojshme që edhe shkollat të bëhen pjesë e kësaj bote të re.

Një nga sfidat kryesore të zbuluara nga pandemia në Shqipëri ishte ndarja digjitale, veçanërisht në zonat rurale dhe të paprivileguara. Shumë mësuesve dhe pedagogëve u mungon ende aksesin në mjetet e nevojshme digjitale, të cilat përkeqësojnë pabarazinë në arsim. Ndërkohë që u ndërmorën iniciativa për të

ofruar pajisje dhe për të përmirësuar lidhjen, nevojiten investime të mëtejshme në infrastrukturë për të siguruar që të gjithë nxënësit dhe studentët të kenë akses të barabartë në mjetet digjitale në të ardhmen.

Shkrim-leximi digjital është i rëndësishëm për një sërë arsyesh – ai mund të përmirësojë mësimin, t'i ndihmojë studentët të dallojnë keqinformimin dhe ndër të tjera u jep atyre akses në një shumëllojshmëri të gjerë burimesh. Por më e rëndësishmja, studentët dhe nxënësit sot janë më të ekspozuar ndaj botës digjitale sesa gjeneratat e vjetra. UNICEF-i raporton se 70% e 15-24-vjeçarëve janë gjatë gjithë kohës në internet, kështu që ata po i zhvillojnë vetë aftësitë digjitale. Kjo për pasojë sjell që pasurimi i njohurive të tyre me literaturë digjitale të jetë pakët, përveçse në rastet kur bëhet me udhëzim të qëllimshëm për shkollimin e tyre.⁴

4.2. Edukimi dhe literatura digjitale

Pandemia nënvizoi rëndësinë e literaturës digjitale si për studentët ashtu edhe për të rriturit në Shqipëri. Ndërkohë që ka pasur përpjekje për të trajnuar mësuesit dhe studentët në përdorimin e mjeteve digjitale, një strategji afatgjatë për përmirësimin e literaturës digjitale në të gjitha nivelet e arsimit është thelbësore. Kjo përfshin integrimin e aftësive digjitale në kurrikul dhe ofrimin e zhvillimit të vazhdueshëm profesional për edukatorët.

“Shkenca digjitale “ mund të përkufizohet si aftësia për të njohur, përdorur, menaxhuar administruar, analizuar dhe sintetizuar burimet dhe mjetet digjitale, për të krijuar informacione të reja dhe për të komunikuar me të tjerët në këtë mënyrë, përveç aftësisë për të përdorur teknologjitë e ndryshme të informacionit dhe komunikimit në jetën e përditshme dhe në proceset arsimore. Kjo i referohet një grupi të gjerë aftësish, duke përfshirë funksionet e të qenit në gjendje të aksesoni, prodhoni dhe shkëmbeni informacion të saktë në mjedis. Shkrim-leximi digjital është një mënyrë e veçantë dhe e ndryshme e të menduarit dhe jo vetëm që përfshin aftësinë për të marrë informacion përmes internetit, por edhe aftësinë për të zgjedhur dhe vlerësuar informacionin e gjetur. Ndërkohë që studiuesit vlerësojnë si aspektet pozitive ashtu edhe ato negative të kontributit të digjitalizimit në proceset e edukimit dhe trajnimit, të cilat janë bërë veçanërisht të rëndësishme për të ekzistuar në botën e sotme.

⁴ M.Evans (2020), A Teacher's Guide to Digital Literacy & Digital Literacy Skills in the Classroom, Universiteti I San Diegos

4.3. Ndikimi afatgjatë i transformimit digjital

Përdorimi i shpejtë i mjeteve digjitale gjatë pandemisë COVID-19 në Shqipëri ka potencialin të lërë një trashëgimi të qëndrueshme. Ndërsa bizneset dhe institucionet vazhdojnë të përqafojnë teknologjitë digjitale, ka një mundësi që Shqipëria të forcojë ekonominë e saj digjitale dhe të përmirësojë konkurrencën e saj globale. Mësimet e nxjerra gjatë pandemisë mund të drejtojnë politikat e ardhshme që synojnë nxitjen e inovacionit, mbështetjen e sipërmarrjes digjitale dhe zgjerimin e përfshirjes digjitale.

Revolucioni digjital ka mbërritur në vendin tonë dhe po e transformon arsimin në mënyra që vetëm pak vite më parë nuk mund ta imagjinoreshin. Pandemia ishte edhe si një zile zgjimi. Na tregoi rëndësinë e fleksibilitetit dhe të përshtatshmërisë në arsim. Shkollat dhe universitetet që kishin përqaftuar tashmë mjetet digjitale ishin të pajisura më mirë për të përballuar kalimin e shpejtë drejt mësimin në internet. Ndërsa ato që nuk kishin, iu desh të luftonin më shumë. Por përtej menaxhimit të krizës, transformimi digjital ka të bëjë me rritjen afatgjatë. Bëhet fjalë për përgatitjen e studentëve për të ardhmen e punës dhe për t'u dhënë pedagogëve mjetet që u nevojiten për të pasur sukses.

Ka disa Universitete siç është ai i Lilles në Francë të cilët ofrojnë prej vitesh një model të të mësuarit plotësisht në distancë me ndihmën e një infrastrukture të fuqishme digjitale në të cilën kane investuar gjatë viteve. Këto modele mund të hedhin bazat për një model mësimi hibrid që përmirëson fleksibilitetin dhe angazhimin e studentëve. Historia e tyre është një shembull i fuqishëm i rëndësisë së investimeve digjitale të menduara përpara.

Mund të themi: në një botë ku çdo gjë është bërë digjitale, arsimi nuk mund të përballojë të mbetet prapa.

Këtu qëndron rëndësia e vërtetë e transformimit digjital. Nuk ka të bëjë vetëm me atë që teknologjia mund të bëjë për ne; ka të bëjë me atë që na lejon të bëjmë më mirë. Për mësuesit, përkthehet në më shumë kohë të shpenzuar për mësimdhënie dhe mentorim dhe më pak për detyra administrative. Për studentët, përkthehet në një përvojë mësimore më të personalizuar, fleksibël dhe tërheqëse. Për institucionet arsimore, kjo do të thotë të qëndrojnë të rëndësishëm në një botë gjithnjë e më konkurruese dhe me ritme të shpejta.⁵

⁵ S. Sarma (2021), "Embracing Digital Transformation in Education – A Journey, Not a Destination"

4.4 Disa strategji për transformim digjital të suksesshëm

Transformimi digjital i suksesshëm është procesi në të cilin shkollat dhe universitetet, kanë ndryshuar dhe do të përmirësojnë mënyrën se si funksionojnë dhe ofrojnë shërbime duke integruar teknologji digjitale në të gjitha aspektet e saj. Ky proces mund të përfshijë ndryshime të thella në mënyrën se si Institucioni, në këtë rast shkolla dhe Universiteti, menaxhon situatat dhe aktivitetet dhe në të njëjtën kohë komunikon me nxënësit ose studentët. Në këtë artikull kemi menduar të zhvillojmë pesë prej këtyre strategjive kyçe.

- **Krijohet një vizion dhe plan i qartë:** E para është të pasurit e një ideje të qartë për atë ku dëshirojmë të mbërrijmë. Transformimi digjital mund të jetë një udhëtim i pasigurtë nëse nuk kemi një orientim të qartë, ndaj duhet të shtrohen pyetje thelbësore: a sjell rritje të rezultateve të studentëve, përmirësimi i efikasitetit operacional, apo ofrimi i mundësive më të mira për arsim? Qëllimi duhet të jetë i qartë dhe i matshëm. Po ashtu, përgatitja e një plani se si mund të arrijmë këto qëllime. Për shembull, Finlanda është një udhëheqëse në këtë drejtim, ku shkollat kanë zhvilluar një qasje të gjithanshme për të integruar teknologjinë në mësimdhënie dhe për t'i përgatitur studentët për të ardhmen digjitale.

- **Investohet në teknologjinë e duhur:** Teknologjia është kyçe për këtë transformim, por ajo duhet të jetë e përshtatshme për nevojat e institucioneve. Para se të bëhen investime, duhet të sigurohet që teknologjia që do të përdoret të përputhet me qëllimet dhe të ndihmojë në përmirësimin e mësimdhënies dhe të nxënies. Universiteti i Queensland në Australi, për shembull, ka investuar në inteligjencën artificiale për të ofruar përvoja mësimore të personalizuar për studentët e tij, duke përmirësuar kështu angazhimin dhe rezultatet akademike.

- **Sigurohen trajnime dhe mbështetje të vazhdueshme:** Teknologjia do të jetë e efektshme vetëm nëse përdoret siç duhet. Një pengesë e madhe për suksesin e transformimit digjital është mungesa e trajnimeve dhe mbështetjes për stafin edukativ dhe administrativ. Ofrohet mundësi për zhvillim të vazhdueshëm profesional dhe sigurohet që stafi të ketë mjetet dhe besimin për të përdorur teknologjitë e reja. Për shembull, Shkolla e Ekonomisë në Londrës (LSE) ka krijuar programe trajnimi për edukatorët, duke kontribuar kështu në rritjen e angazhimit të studentëve dhe përmirësimin e rezultateve të të nxënies.

- **Nxitja e një kulture inovative:** Transformimi digjital kërkon një ndryshim të mentalitetit, përveç përdorimit të teknologjisë. Nxitja e stafit të

mendojë «përtej kutisë» dhe të përqafojë ndryshimin. Duhet krijuar një kulturë ku idetë e reja janë të mirëpritura dhe ku përmirësimi i vazhdueshëm është një normë. Singapori, për shembull, është i njohur për inkurajimin e inovacionit në shkollat e tij, duke përqaftuar metoda të reja mësimore si ajo e “mëso më pak, mëso më shumë” që ka fokus në zhvillimin e të menduarit kritik. Ndërsa ne Shqipëri, vlen për t’u theksuar se të bërit një shkollim online mbetet ende një «tabu» dhe shpesh gjykohet nga masa si një arsimim i paplotësuar.

• **Vlerësimi dhe monitorimi:** Transformimi digjital është një proces që kërkon vlerësim të vazhdueshëm. Përdorimi i të dhënave për të matur suksesin e iniciativave, pavarësisht nëse është përmirësimi i rezultateve të studentëve, rritja e efikasitetit operacional, apo angazhimi më i madh. Universiteti i Harvardit, për shembull, përdor analiza të të dhënave për të monitoruar dhe vlerësuar efektivitetin e platformave të tij digjitale, duke ndihmuar kështu në ruajtjen e reputacionit të tij si lider në arsim.

5. Përfundime

Pandemia e COVID-19 solli një periudhë të paprecedentë të ndryshimeve në mënyrën e funksionimit të shoqërisë shqiptare, duke nxitur një kalim të shpejtë dhe të detyruar drejt përdorimit të mjeteve digjitale në fusha të ndryshme, përfshirë arsimin, punën dhe shëndetësinë. Kjo periudhë sfidash ka nxjerrë në pah mundësitë dhe mangësitë që ekzistojnë në infrastrukturën digjitale të vendit. Në sektorin e arsimit, kalimi në mësimin online ka pasur një ndikim të dukshëm, duke e bërë të domosdoshëm përdorimin e platformave të teknologjisë për vazhdimin e procesit mësimor. Megjithatë, kanë lindur sfida të mëdha, përfshirë pabarazitë në aksesin në teknologji, mungesën e aftësive të mësuesve për të përdorur këto mjete dhe nevojën për investime të mëtejshme në infrastrukturë dhe zhvillimin profesional të edukatorëve.

Në përfundim, transformimi digjital që ka ndodhur gjatë pandemisë ka krijuar mundësi të reja për arsimin në Shqipëri, por ka vënë gjithashtu në pah nevojën për një strategji të qëndrueshme dhe të integruar për përmirësimin e literaturës digjitale dhe teknologjisë në mësimdhënie. Ky transformim ka potencialin të lërë një trashëgimi të qëndrueshme, duke ndihmuar në rritjen e konkurrencës globale të Shqipërisë dhe përmirësimin e efikasitetit të arsimit dhe zhvillimit të aftësive të studentëve për të përballuar kërkesat e një bote

gjithnjë e më të digjitalizuar. Megjithatë, ky proces kërkon një angazhim të qëndrueshëm dhe investime të mëtejshme në teknologji, trajnime dhe mbështetje për stafin edukativ dhe administrativ, për të siguruar një transformim digjital të suksesshëm dhe të qëndrueshëm në të gjitha nivelet e arsimit.

Për të përfunduar, transformimi digjital në arsim dhe në shoqërinë shqiptare është një hap i nevojshëm për të garantuar që Shqipëria të mbetet e përgatitur për sfidat dhe mundësitë e ardhshme që sjell teknologjia, duke ndihmuar në krijimin e një brezi të ri të studentëve të aftë për të përballuar një të ardhme digjitale.

BIBLIOGRAFIA

ASCAP, Sondazhi i mesimit online 1 & 2 - <https://www.ascap.edu.al/sondazhi-i-mesimit-online-2/>

Burimi: <https://tcg.uis.unesco.org/wp-content/uploads/sites/4/2021/08/Metadata-4.4.2.pdf>

DANIEL, S. J. (2020). *Education and the COVID-19 pandemic*.

ESHET, Y. (2002). *Digital literacy: A new terminology framework and its application to the design of meaningful technology-based learning environments*. në P. Barker, & S. Rebelsky (Eds.), *Educational Multimedia and Hypermedia* (pp. 493-498).

EVANS, M. (2020), *A Teacher's Guide to Digital Literacy & Digital Literacy Skills in the Classroom*, Universiteti i San Diegos

LANKSHEAR, C., & KNOBEL, M. (2015). *Digital Literacy and Digital Literacies: Policy, Pedagogy and Research Considerations for Education*. Nordic Journal of Digital Literacy, 8-20

SARMA, S. (2021), *Embracing Digital Transformation in Education – A Journey, Not a Destination*